



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre  
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

**Petrus <Comestor>**

**Argentine, 1503**

**VD16 P 1829**

De ahilon. ca. xiiij.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-30892**

# Judicum

## Zerum filii israel

I seruerunt idolis circumstantium gentium, et tradidit eos dominus in manus philistinim et amon. Et afflicti sunt vehementer, xvij. annis, omnes qui habitabant trans iordanem in terra amorre, Amonite qui trans iordanem transiit vastabant iudam et beniamin et ephraim, Qui afflicti clamauerunt ad dominum, Qui cum dure respondisset eis, iterum inuocare deos quos elegeratis, piecerunt omnia idola de finibus suis, et doluit dominus super miseras eorum, Congregati sunt filii israel in masphat contra amonitas qui fixerant tentoria in galaad, Fuit eo tempore ierpe galaadites vir fortissimus pugnator, sed filius meretricis, Hic habuit uxorem de galaad, de qua suscepit filios, Qui cum adoleuissent, eiecerunt eum tanquam spurium, dicentes, Non poteris esse heres in domo patrum nostrorum, Et abiit in terram tob, Et congregati sunt ad eum viri inopes et latrocinantes, et eum quasi principem sequebantur, Descenderuntque ad eum maiores natu de galaad dicentes, Esto princeps noster, et pugna pro filiis amon, Qui ait, Nonne vos estis qui odistis me et eiecistis, Qui dixerunt, Non odimus te, nec venimus ut persequamur te, sed ut sequamur te, Et ait ierpe, Jurate ergo mihi, Et iurauerunt, Et ascendens cum eis in masphat, humiliavit se coram domino, et factus est princeps populi, Et misit nuncios ad regem amon in beelphaba, Et de terra mea, cur vastas eam, Qui respondit, Tulit israel terram meam cum ascenderet de egypto et recepit eam, Cumque ierpe displiceret eas, iure belli adquisitam et multo tempore possessam, ecc. annis noluit acquiescere amon ut exiret, Et ait ierpe, Iudicet hodie dominus inter israel et amon, Et factus est spiritus domini super ierpe, et egredies ad pugnam, votum vouit domino dicens, Si tradideris filios amon in manus meas, quicumque de domo mea primus occurrerit mihi reuertenti, eum holocaustum domino offeram, Et percussit ierpe filios amon plaga magna nimis, et humiliati sunt coram filiis israel, Reuertenti autem ierpe in masphat, occurrit ei ynigenita filia eius cum tympanis et choris, Qua visa scidit vestimenta sua et ait, Deus filia decepsisti me, et decepta es, Aperui os meum domino contra te, Filia vero non dolens in hoc casu per victoriam patris ait, Fac mihi par quodcumque pollicitus es, Hoc solus prelit mihi

ut duobus mensibus circumeam montes, et plangam virginitatem meam cum sodalibus meis, Et ait pater, Vade, Et expletis duobus mensibus redijt ad patrem suum, et fecit ei sicut vouerat, Et inde mos increbuit in israel ut annuatim veniant filii israel, et plangent filiam septem quattuor diebus, Arguit iosephus septem quia obrulit holocaustum non legitimum nec deo charum, Quid si canem obuium habuisset, immolasset eum domino, Fuit ergo in uendo stultus, et in soluendo impius, Potuit tamen ante votum esse bonus, quia irruit super eum spiritus domini, et etiam post votum, Nam et apostolus ponit eum in catalogo bonorum, quidam tamen excusantes eum faciunt militari consilio spiritus sancti dicunt eum fecisse, Tunc venientes ad eum effraites dixerunt, Cur contempsisti nos vocare ad pugnam, Incendemus domum tuam, Qui ait, Vocauit vos et venire nolulistis, Et vocatis viris galaad pugnavit contra effraim, Occupauerunt autem galaadite vada iordanis, Cumque venisset ad eos quidam fugiens de effraim, et obsecrans ut permitteret eum transire, dicebant ei, Num quid effraite es, Quo dicente non sum, inter rogabant eum, Dic ergo iheboleth quod interpretatur spica, Qui respondit, iheboleth, eadem littera spicam exprime non valet, Statimque ingulabat eum, Et cecidit eo tempore de effraim, xlii. milia, Et nota quod effraite ponitur hic per effraita, Effraiteus enim, prope dicitur beethleemita, Et iudicauit septem israel, vij. annis, et mortuus est, et sepultus in civitate sua sebeth, que est in galaad, Hic ab etate moysi usque ad seipsum ait computari annos, ccc. Annis his non adduntur decem et octo anni afflictionis qui precesserant,

*Incidentia.*

Eo tempore hercules flammis se iniecit, Nam in morbum inciderat pestilentem.

De abessan,

Capitulum, xiii.

## Est ierpe iudica

p uir israel abessan vel essebon beethleemita de iuda septem annis,

Eo tempore agamenon regnavit micentis, Benelans lacedemonie.

De abilon,

Capitulum, xiiii.

## Est abessan abi

p lon zabulonites iudicauit israel annis

decem. Hic cum decem annis suis in. lxx. inter-  
pretibus non habet. Pro quorum damno supplē  
do eusebius iosepho filio nun samuēli et sauli.  
quorum annos scriptura sacra non dicit plures an-  
nos quā in iosepho legebat annotauit. quate-  
nus ab egressu israel ex egypto usque ad edifica-  
tionem templi. cccc. et lxx. annorum summam  
quam scriptura predicat haberet.

Incidentia.

Ex tpe alexander belenā rapuit bellum  
decennale surrexit. Venon et amazones  
priamo tulere subsidium.

De abdon.

Caplm. xv.

**De abdon abdo**

**P** thecutēs de effraim iudicauit israel  
viii. annis. Sub his tribus iudicibus  
non recessit israel a dño. et quiescit terra. Et  
ideo nil memoriale fecisse legunt. Tñ qdaz  
tradunt sub abdon cladem factam in bētia  
mīn pro vxore leuiste.

Incidentia.

Huius anno tertio capta est troia et fluxe-  
runt usque ad primā olympiade anni. cccc. vij.  
Tunc greci ad gloriā victorie sue cepērunt an-  
notare tempora sua sic. Anno a captiuitate  
troie Incepta olympiade deinceps annota-  
uerunt tempora iuxta numerum olympiadū. Tan-  
dem romani florentes

annotauerunt tempo-  
ra sic Anno ab vrbē  
cōdita Ultimo chri-  
stiani annotant sic.  
Anno ab incarnatōe  
dñi Capta troia me-  
nela et helena dene-  
nerunt ad thozim re-  
gem egypti quē ho-  
mers polibum vo-  
cat Anno tertio a ca-  
ptiuitate troie vlti-  
mo vt quidā volūt re-  
gnauit eneas tribus  
annis in italia i qua  
prius regnauerant.  
ianus. saturnus. pi-  
cus. faunus. latinus. annis circiter. c. l.

Nota quod olympias di-  
cta est a ludis quod sub  
olympo mōte fiebat  
apud elidem ciuitate  
tem elidis agētibz  
agonem et quinquen-  
tuor annis medijs va-  
cantibus. et ob hoc ellis  
dis certaminis ipus  
olympiade vocauerunt  
quadriennio in vno  
olympiade putato.  
Est autem olympias  
spacium quattuor an-  
norum.

De samson.

Caplm. xvi.

**De samson filio israhel**

el peccauerunt coram dño. et tradidit

eos in manibus philistinorum quadraginta annis a  
qua fuit ante hunc liberati sunt. Fuit vir quibus  
dam de stirpe dan. nomine manue. huius vxore  
pulchra sed sterile. Cui sepe orant in agro pro steri-  
litate amoneda: apparuit ei angelus et ait. Co-  
cipies et paries filium: caue ne comedas aut bi-  
bas deinceps nisi iux-  
ta legem nazareorum

Qua lege viueret na-  
zareus regere historia  
nūmerorum. Istud appo-  
suit. m. vt satisfaceret  
hieronymo quod ait. no-  
mē eius p̄dictū a dño.  
cū p̄determinatus sit  
sup̄ quod fuerit q̄rū no-  
mina p̄dicta sunt. q̄a  
nomē fuit ei ipositus  
scilicet samson. iuxta eū  
pollentia horum verbo-  
rum dñi ait hiero. p̄dic-  
tum eius nomen

Filius enim tuus erit  
nazareus dei ex vtero  
mris et deinceps ipse  
liberabit israel. Alia  
littera. Et dicit sam-  
son robustus libera-  
tor israel. Que cum  
oia indicasset viro suo  
et comedasset angelus  
pulchritudine. cōtri-  
stus est vir. quia zelo  
tes erat. et vt mitiga-  
ret irrationabile viri  
tristitiam. p̄suluit vt  
ambo orarent dñm vt iterum veniret angelus  
ad eos: et instrueret vtriusque de puero. Et ap-  
paruit iterum angelus victori. Que cum vocato  
set vir: ait manue ad eum. Tu ne es qui lo-  
cutus es de puero. Cui angelus. Sum. Cui  
manue. Quid vis vt faciat puer. Et ait an-  
gelus. Nazareus erit omni tempore vite sue.  
Attulitque manue hedum et panes. Cui ange-  
lus. Non comedam. Si vis offerre offer il-  
la dño. Et ait manue. Quod est nomen tuum.  
Cui angelus. Cur queris nomen meum quod  
est mirabile. et obtulit manue que tulerat iux-  
ta petram dño: qui facit mirabilia. Et asce-  
dit angelus in flamma ignis: nec ultra appa-  
ruit. Et intelligens manue esse angelum dei  
ait. Doremur: quia vidimus dominum. Cui  
mulier. Nequaquam. Nam accepit dominus ho-  
locustum a nobis: et indicauit quod futura sunt.  
Natumque filium vocauerunt samson: quod  
sonat robustum. Eruitque cito puer: adeo vt  
iam propheta futurus agnosceretur. cepit  
que spiritus domini cum eo esse in castris dan.  
id est. in exercitu tribus sue. Et locus est in  
quo prius habitauit samson. et est dicitur ca-  
stra dan pro anticipatores. Non dñm enim tribus  
dan priam habebat sortem.

Quomodo samson inter fecit  
leonem.

Capitulum. xvii.